

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia				
Assignatura		4EA02I ESCRITS SAPIENCIALS I SALMS				
Any	2023-2024	Curs	Quart	Valor lectiu	5 ECTS	
Període lectiu	2 semestre	Hores setmanals		3	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Dr. Joan Ferrer			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

L'assignatura comprèn l'estudi d'una part dels llibres dels Escrits, el darrer gran conjunt de la Bíblia Hebrea, i també alguns de llibres de la LXX, que la tradició ha englobat sota el nom de Sapiencials. Estudiarem els llibres de la saviesa de to clàssic: Proverbis i Siràcida; els que manifesten perplexitat davant la vida: Job, Cohèlet i Saviesa; i una bella col·lecció de poemes d'amor: el Càntic dels Càntics. El llibre dels Salms i el seu itinerari espiritual rebrà un tractament molt més aprofundit.

Requisits i orientacions prèvies

1. Haver cursat les assignatures introductòries a l'estudi de la Bíblia.
2. Convé tenir una certa familiaritat amb el llenguatge i la imatgeria bíbliques.

Objectius

Generals:

1. Ser capaços de llegir i comprendre els gèneres literaris en què s'expressa la literatura sapiencial bíblica.
2. Adquirir familiaritat amb el llenguatge de la poesia bíblica dels Salms.
3. Aprendre a llegir els grans comentaris bíblics sobre els llibres objecte d'estudi.
4. Respectar el propi ritme d'aprenentatge i el d'altri.

Específics:

1. Aprendre les categories lingüístiques i mentals del llenguatge de la saviesa bíblica.
2. Aprendre les formes d'expressió de la poesia bíblica sàlmica.
3. Conèixer l'ús dels estris auxiliars clàssics per a l'estudi de la Bíblia hebrea i grega.
4. Potenciar l'autoavaluació com a eina estimulante del propi procés d'aprenentatge.
5. Estimular l'aprenentatge a través de l'estudi personal dels textos.
6. Gaudir de la bellesa d'aquestes formes de pregària.

Competències

Competències transversals (genèriques):

1. Comunicació lingüística
2. Competència digital
3. Competència artística
4. Aprendre a aprendre
5. Interacció amb el món físic
6. Social i ciutadana
7. Iniciativa personal
8. Religiosa

Competències específiques:

1. Competència gramatical
2. Competència semàntica
3. Competència poètica
4. Competència lectocomprensiva

Continguts

1. Els savis i la saviesa d'Israel
2. La saviesa de to clàssic
 - 2.1. Proverbis
 - 2.2. Siràcida
3. La saviesa perplexa
 - 3.1. Job
 - 3.2. Cohèlet
 - 3.3. Saviesa
4. Un llibre de poemes d'amor: el Càntic dels Càntics
5. El llibre dels Salms
 - 5.1. Característiques generals
 - 5.2. Itinerari espiritual

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

1. Exposició magistral dels elements essencials de cada llibre: títol i posició dins el cànon; estructura i aspectes literaris; línies teològiques fonamentals; composició i transmissió del text.
2. Treballs pràctics guiats pel professor de lectura i exegesi de fragments de cada llibre.

PROCEDIMENTS

- a) Exposició del professor de les línies mestres de cada tema
- b) Lectura exegètica de fragments escollits de cada llibre

ACTITUDS

- a) Participació freqüent a l'aula per mitjà d'observacions i dubtes.
- b) Exercici a l'aula de lectura i comentari de textos.
- c) Captar la importància de la lectura dels grans comentaris per a adquirir una comprensió aprofundida dels textos bíblics.

Avaluació

L'avaluació tindrà en compte la participació dels estudiants en el treball diari a classe. Caldrà l'elaboració de dos treballs personals:

- sobre un llibre sapiencials escollit per l'alumne. L'estudi presentarà una síntesi dels elements més significatius del llenguatge i la teologia del llibre i farà un assaig d'exegesi d'un fragment significatiu del llibre.
- comentari exegètic i teològic de deu salms escollits per l'alumne. Caldrà remarcar els elements essencials de l'espiritualitat sàlmica present en els poemes escollits.

Són molt importants les tutories personalitzades que permeten el seguiment i l'orientació personal de cada alumne.

Tècniques d'avaluació:

1. Assistència i participació en les classes.
2. Elaboració dels dos treballs personals esmentats.
3. Entrevista personal amb el professor en què es valorarà la feina realitzada i es comentaran els treballs presentats.

Bibliografia essencial

ALONSO SCHÖKEL, L. – CARNITI, C., *Salmos*, 2 vols., Estella: EDV 1996.

ALONSO SCHÖKEL, L. – SICRE, J. L., *Job. Comentario teológico y literario*, Madrid: Cristiandad 2002.

ALONSO SCHÖKEL, L. – VÍLCHEZ, J., *Proverbios*, Madrid: Cristiandad 1984.

COMADIRA, N. – FERRER, J., *Càntic dels Càntics de Salomó*, Barcelona: Fragmenta 2013.

Els Salms. Un diàleg sincer amb Déu. Introducció i presentació dels 150 Salms de Joan Ferrer, Barcelona: CPL 2012.

FERRER, J., *Els Salms. Un comentari essencial*, Barcelona: Ateneu Universitari Sant Pacià 2021.

MAZZINGHI, L., *Il Pentateuco sapienziale. Proverbi Giobbe, Qohelet, Siracide, Sapienza. Caratteristiche letterarie e temi teologici*, Bologna: EDB 2012.

MORLA, V., *Libro de Job. Recóndita armonía*, Estella: EVD 2017.

MORLA, V., *Libros sapienciales y otros escritos*, Estella: EVD 2019.

PUIG, A. – FERRER, J. – MALÉ, J. – PONSATÍ, O., *Els Salms en hebreu, grec, llatí i català. Homenatge a sant Jeroni en el 1600 aniversari de la seva mort*, Barcelona: Ateneu Universitari Sant Pacià 2021.

VESCO, J. L., *Le Psautier de David*, 2 vols., París: Cerf 2006.

VÍLCHEZ, J., *Eclesiastés o Qohélet*, Estella: EVD1994.

VÍLCHEZ, J., *Sabiduría*, Estella: EVD 1990.